

SPOROČILO ZA MEDIJE

**TOČKA PRELOMA - SPLOŠNA ZASKRBLJENOST PRVIČ POD 70%,
HKRATI S TEM PA SE KREPI TUDI NEZADOVOLJSTVO DELA
JAVNOSTI Z UKREPI ZA ZAJEZITEV VIRUSA, PA TUDI Z UKREPI ZA
UBLAŽITEV GOSPODARSKIH POSLEDIC.**

V tokratni analizi primerjamo nekatere ključne indikatorje odziva javnosti na širjenje in ukrepe za zajezitev širjenja in ublažitev posledic širjenja novega koronavirusa v dveh pomembnih časovnih točkah: zadnji vikend v marcu, torej nekaj dni pred zaostrovanjem ukrepov vlade za zajezitev širjenja virusa, ter pretekli vikend, ko so se ti ukrepi pričeli delno sproščati. V obeh primerih vzorec zajema tri dni, od petka do nedelje (27.-29. marec in 17.19. april), velikost vzorca je podobna (n=745, n=760).

ZASKRBLJENOST PRVIČ POD 70%, OCENA RAZVOJA DOGODKOV VSESPLOŠNO POZITIVNA

Delež dokaj ali bolj zaskrbljenih se je v zadnjem vikendu, prvič odkar spremljamo odziv javnosti na širjenje koronavirusa in s tem povezane ukrepe, **spustil pod 70% in znaša zdaj 68%.** **Delež zelo zaskrbljenih** zaradi novega koronavirusa **je zdaj 11%,** medtem ko je bil **zadnji vikend v marcu ta delež skoraj trikrat višji, 29%.** Da gredo razmere na boljše, poroča zdaj že 95% vprašanih, blizu ene petine je že tudi delež tistih, ki pravijo, da gredo »precej na boljše« (18%, zadnji vikend v marcu 3%). Prvič od začetka meritve 11. marca se **ni en anketiranec ni odločil za odgovor, da gredo razmere v zvezi s širjenjem koronavirusa »precej na slabše«.**

Z UMIRJANJEM ZASKRBLJENOSTI IN RASTJO OPTIMIZMA RASTE KRITIČNOST DO UKREPOV

Če so bili ukrepi vlade za zajezitev širjenja virusa v začetku sprejeti z večinskim odobravanjem, pa se je **ta podpora z zaostrovanjem ukrepov na eni, in naraščajočim optimizmom glede razvoja dogodkov, na drugi strani, precej znižala.** Pretekli vikend je tako že **39% vprašanih menilo, da so ukrepi za zajezitev širjenja prestrogi,** zadnji vikend v marcu je bilo takšnih le 5%. Prvič se je tudi zgodilo, da je **delež tistih, ki menijo, da so ukrepi »ravno pravšnji«, padel pod 50%,** zdaj znaša 47%. **Da so ukrepi še vedno premalo strogi pa meni 14% vprašanih** (najnižja vrednost, 12%, je bila dosežena nekaj dni pred zadnjim vikendom). Razmerje med odobravanjem (ali zahtevo po še strožjih ukrepih) in neodobravanjem ukrepov se je tako v treh tednih prevesilo iz 19 : 1 v 1,5 : 1, pri čemer pa se je trend v zadnjem tednu zopet zelo pospešil (vikend pred tednom dni je bilo razmerje še 3:1).

V ZADNJIH DNEVIH VEČ KRITIKE TUDI NA RAČUN UKREPOV ZA UBLAŽITEV POSLEDIC

V zadnjih dnevih pa se je **pričela zniževati tudi podpora ukrepom za ublažitev gospodarskih posledic epidemije.** Ob najavi teh ukrepov je bila podpora tako rekoč plebiscitarna, skupaj 95% vprašanih je odgovorilo, da so ukrepi »bolj ustrezni« (48%) oziroma deloma ustrezni, deloma neustrezni (47%). Tudi tu se je v treh tednih razmerje precej spremenilo, **da so bolj ustrezni zdaj meni le še vsak četrtri (26%), da so deloma ustrezni, deloma neustrezni pa 62% vprašanih.** Iz 5% na 12% pa ja zrastle delež tistih, ki menijo, da so ti ukrepi »bolj neustrezni«.

NARAŠČA SKRB ZA GOSPODARSKE POSLEDICE IN DELOVNA MESTA

Naraščajoča kritičnost v oceni ukrepov za ublažitev gospodarskih posledic sovpada z **naraščajočo skrbjo za gospodarske posledice epidemije**, še bolj opazno pa med zaposlenimi narašča skrb za delovno mesto. **Skrb za delovno mesto zdaj izraža že vsak peti zaposleni (20%)**, zadnji vikend v marcu je bilo takšnih 12%. Vsak četrty zaposleni je še vedno na čakanju (26%), **delovno neaktivnih pa je trenutno 34% zaposlenih, torej vsak tretji**. Če k temu dodamo še podatek, da je 38% vprašanih pesimističnih glede pričakovanega finančnega stanja in so že, ali pa bodo temu primerno znižali svoj obseg potrošnje, dodatnih 20% pa to prav tako namerava storiti, čeprav ne pričakujejo poslabšanja finančnega stanja, je jasno, da **je več kot polovica državljanov v stanju pripravljenosti na posledice epidemije, ki vodi v gospodarsko recesijo**.

»Spremembe v javnem mnenju, ki jih opazujemo zadnje dneve, so odraz več faktorjev. Prvi je zagotovo trajanje izrednih razmer - minil je že peti teden - in to zagotovo vpliva na doživljanje ukrepov, ki omejujejo gibanje in združevanje ljudi. Za nameček je zunaj lepo in toplo, spomladansko in prav nič aprilsko, vreme. A bilo bi vse preveč naivno pripisovati spremembo v javnem mnenju le temu. Ena od ključnih spremenljivk so statistični podatki o širjenju virusa, ki jih redno, torej na dnevni ravni, še vedno spremlja vsak drugi državljan. Če smo bili v prvih dveh tednih predvsem bolj kot ne prestrašeni, še posebej pod vtisom informacij in prizorov, ki so prihajali iz Lombardije, pa se je položaj konec preteklega tedna pričel umirjati. Temu je sledila zaostritev ukrepov in to se je takoj odrazilo v negodovanju dela javnosti. Zadnji teden pa smo očitno doživeli točko preloma, saj se je nasprotovanje ukrepom dogajalo že med tednom in ne le za vikend, kot je bilo to poprej. Zelo očitno se torej z dobrimi novicami o uspehu pri zaježitvi širjenja virusa v Sloveniji umirja zaskrbljenost, a hkrati naraščajo tudi pričakovanja v zvezi z omilitvijo ukrepov. Glavna naloga vlade oziroma tistih, ki skrbijo za komunikacijo z državljani, bi zato morala biti jasna argumentacija, zakaj so strogi ukrepi še naprej potrebni. V nasprotnem primeru se namreč lahko zgodi, da se javno mnenje obrne proti ukrepom vlade, kar bi lahko vodilo v kontraproduktivno vedenje državljanov, s tem pa bi najverjetneje ogrozili tudi dosežke zadnjih tednov. Nahajamo se na točki preloma, ko je potrebno o ranljivih skupinah razmišljati ne samo skozi prizmo zdravstvene grožnje temveč skozi prizmo posledic, ki jih ukrepi prinašajo določenim družbenim skupinam. Kot smo pokazali z analizo pretekli teden, so ta ranljiva skupina predvsem mladi zaposleni ljudje, še posebej tisti z nižjimi osebnimi dohodki. Ignoriranje naraščajočega problema bi lahko imelo dolgoročne posledice za slovensko družbo,« poudarja Andraž Zorko, analitik javnega mnenja iz družbe Valicon.

###

Dostop do podatkov

Vsi uporabljeni podatki in nekateri drugi za celotno obdobje raziskave so dostopni na povezavi:

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1b9rBaWS9Y8mceQljQ7xr_ClBcxD6RryGikWQJwVCx9g/edit#gid=2060053169

###

Navajanje vira

Pri navajanju vira prosim navedite (priporočena oblika navajanja vira):

»Vir: Javnomnenjska raziskava 27.-29. marec / 17.-19. april 2020, n=745 / 760; Valicon.«

###

Metodološki podatki

Raziskava se izvaja v okviru spletnega panela anketirancev Jazvem.si. Spletni panel Jazvem.si je največji spletni panel anketirancev v Sloveniji. Rezultati so reprezentativni za slovensko spletno populacijo od 18 do 75 let, po spolu, starosti, izobrazbi in regiji na ravni tipa naselja.

Čas anketiranja:

- prva meritev 11.-12. marec, n=1.129;
- druga meritev 18.-19. marec, n=507;
- dnevno merjenje poteka od 23. marca dalje, na dnevnem vzorcu okoli n=250;

###

O družbi Valicon

Valicon vodilna družba za javnomnenjske in trženjske raziskave in svetovanje v Sloveniji, ustanovljena leta 1996. Ustanovitelja in vodilni osebi v podjetju sta člana združenja ESOMAR.

###

Več informacij

Valicon d.o.o., Kopitarjeva 2, Ljubljana

T. 01/ 420 49 00, 041/ 791 908 (Andraž Zorko, partner)

E. pr@valicon.net

W. www.valicon.net

TW. @valicongroup
